

OP DE
N'

'FILES HOREN BIJ DE BALANS
TUSSEN VRAAG EN AANBOD'

'MEER GROEN EN MINDER STEEN VERBETEREN
DE NATUURLIJKE WATERINFILTRATIE'

'REGIE OVER JE
EIGEN ENERGIE'

Workshop Maatschappelijk aanbesteden

⚡ Stel een 'Dakenwet' op waarin een minimum
aandeel zonnepanelen op daken wordt verplicht.

Bron: Panorama Nederland 2018

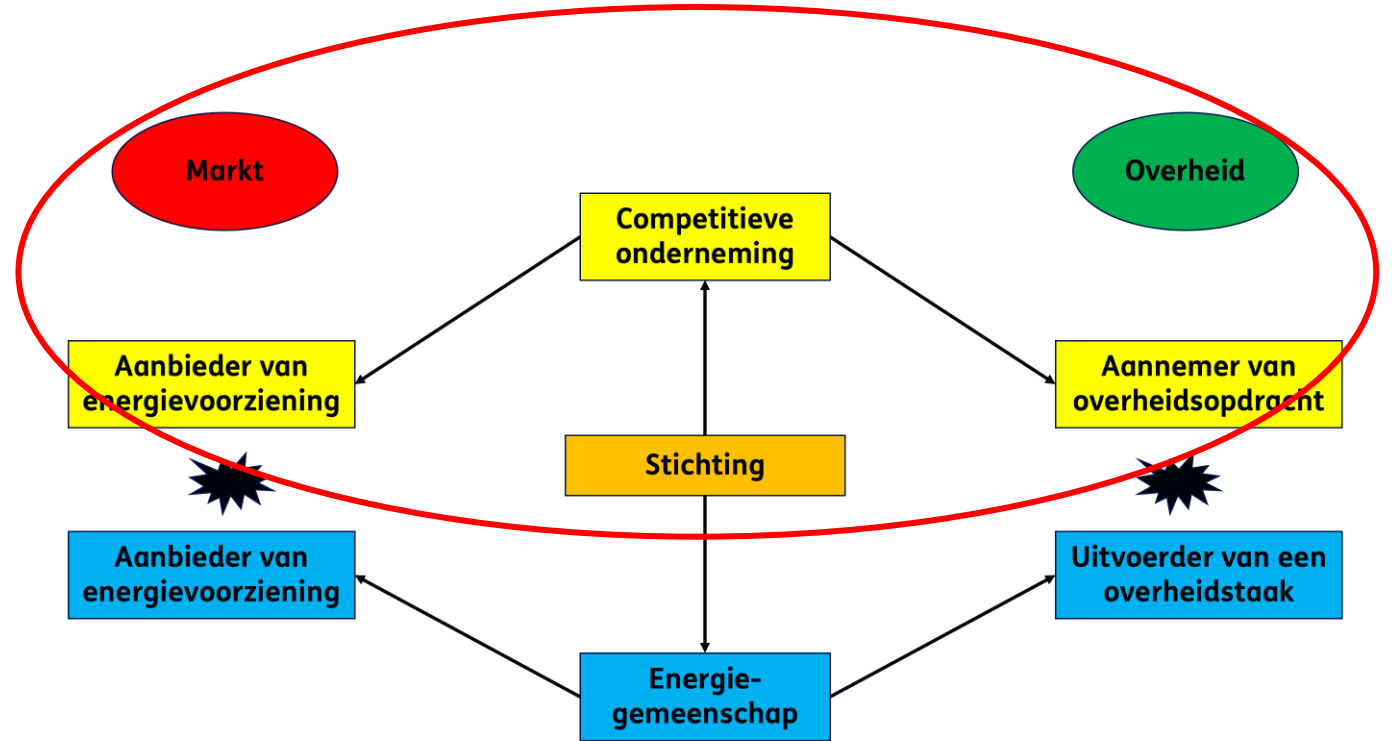
TNO innovation
for life

⚡ Bied huishoudens de mogelijkheid om elektriciteit
en warmte op te wekken en terug te leveren aan
open publieke netten.

Scope van de workshop

Weg 1: Maatschappelijk aanbesteden

Weg 2: via de energiegemeenschap

Doel van de workshop

'FILES HOREN BIJ DE BALANS
TUSSEN VRAAG EN AANBOD'

'MEER GROEN EN MINDER STEEN VERBETEREN
DE NATUURLIJKE WATERINFILTRATIE'

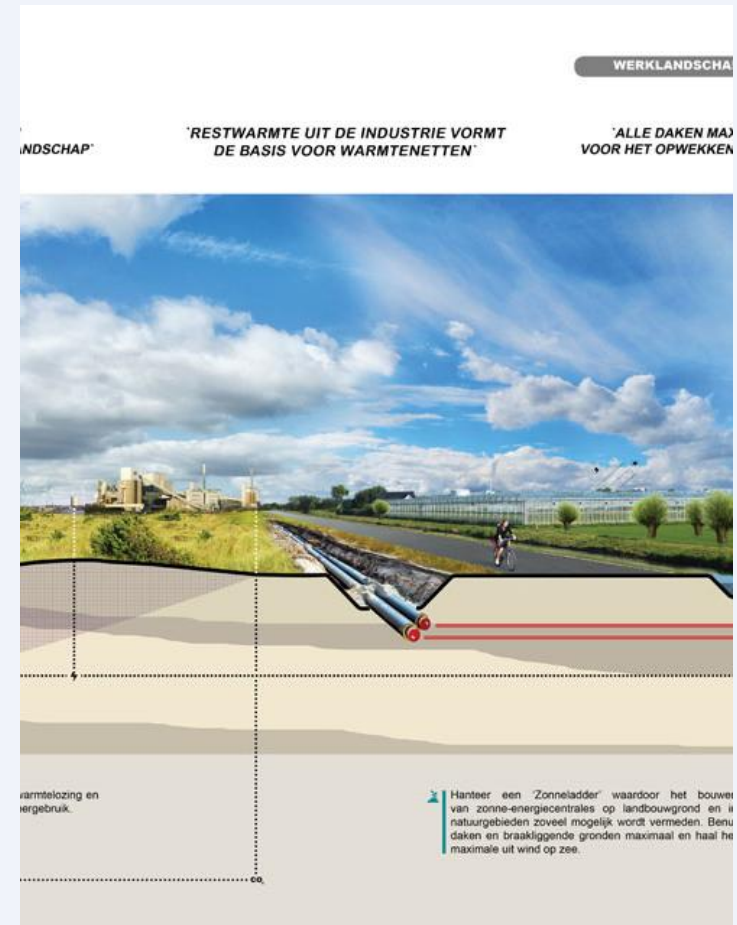
Wat is er nodig om burgerinitiatieven te ondersteunen in aanbestedingsprocedures?

- Lessen uitwisselen over verschillende routes binnen het aanbestedingsrecht voor burgerinitiatieven
- Casus Fixbrigade: Welke routes zijn er gevolgd, wat ging er mis en wat kunnen we leren?
- Belangrijkste lessen en verbeterpunten optekenen
- Na de workshop: input leveren in consultatie Aanbestedingsrichtlijn

Instrumenten ter ondersteuning van burgercollectieven

- Grond
- vastgoed
- vergunningen
- Geld (subsidie, leningen, garanties, DEAB)
- Right to challenge (uitdaagrecht)
- Right to plan (omgevingsvisie)
- Opdracht en inkoop

Bron: AmsterDOEN-gids, nov. 2024: [Nieuw: De AmsterDOEN-gids - openresearch.amsterdam](#)

Routes

Op basis van Handreiking Burgerinitiatieven en het aanbestedingsrecht

- **Route 1:** Eén-op-één gunning bij kleine opdrachten onder EU grens + motivering (werken 5mil, diensten 200k, sociale diensten 750k)
- **Route 2:** Intensief samenwerken met een initiatief: Gemeente houdt toezicht, beslissende bevoegdheid, aandelen niet/bijna niet in handen van private partij, 80 % omzet besteden aan taken gemeente) (2.24a aanbestedingswet)
- **Route 3:** Voorbehouden aanbestedingsprocedure: voorbehouden aan speciale groep inschrijvers: sociale werkplaats en sociale onderneming
- Sociale ondernemingen (art. 2.82a Aw en 77/94 2024/25/EU) vijf vereisten: type Dienst, dienen algemeen belang, winst terugvloeiën, beheer bij gebruikers/werknemers, mag in laatste 3 jaar geen opdracht hebben gekregen.

Routes

- **Route 4:** Maak een aanbesteding gemeenschapsproof
 - Via een marktconsultatie in beeld brengen welke initiatieven actief zijn; onderzoeken welke gestelde eis haalbaar is.
 - Toegankelijkheid: taalgebruik/omvang etc.
 - Verdelen in percelen (2.18 en 2.19 Aw)
 - Een perceel kan ook 1-op-1 gegund worden mits waarde < 80.000 en $< 20\%$ gehele opdracht
 - Ruimte voor varianten (2.83)/ functioneel uitvragen
 - Beschikking over lokale kennis (niet vestiging)
 - Betrekken bij voorbereiding: mits passende maatregelen (2.51 Aw)
 - Geschiktheidseisen die aansluiten bij een gemeenschap (niet te veel eisen)
 - Gunningscriteria: kwaliteit een belangrijke rol laten spelen.
 - Voorwaarden voor uitvoering: hoe wordt de opdracht uitgevoerd (2.80 Aw)

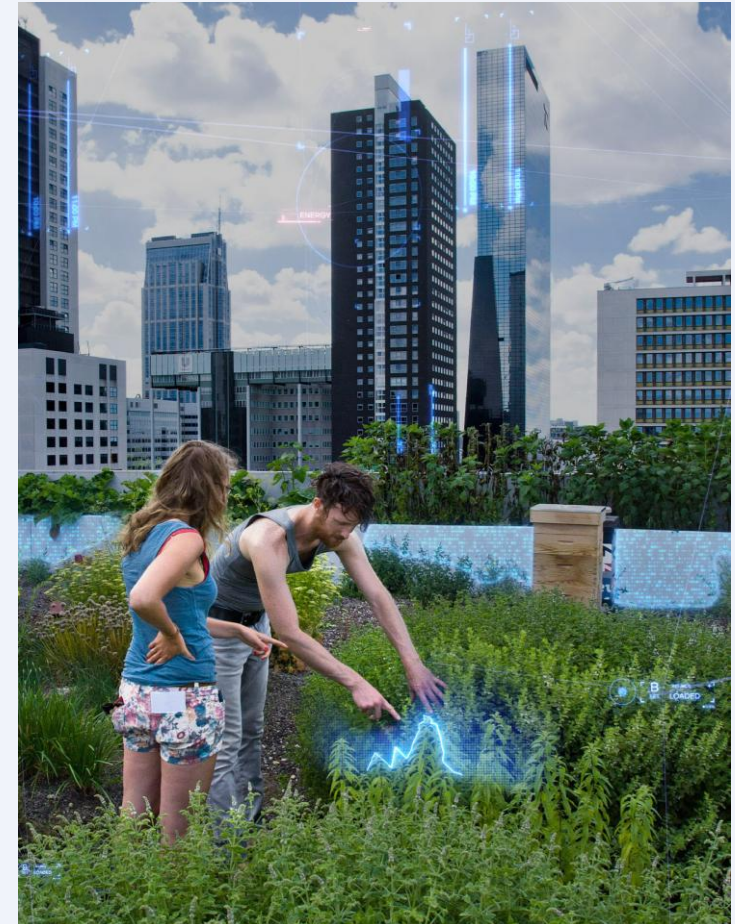
Routes

Route 5: Bied ondersteuning bij de aanbesteding: Aanbestedingsloket, evaluatie

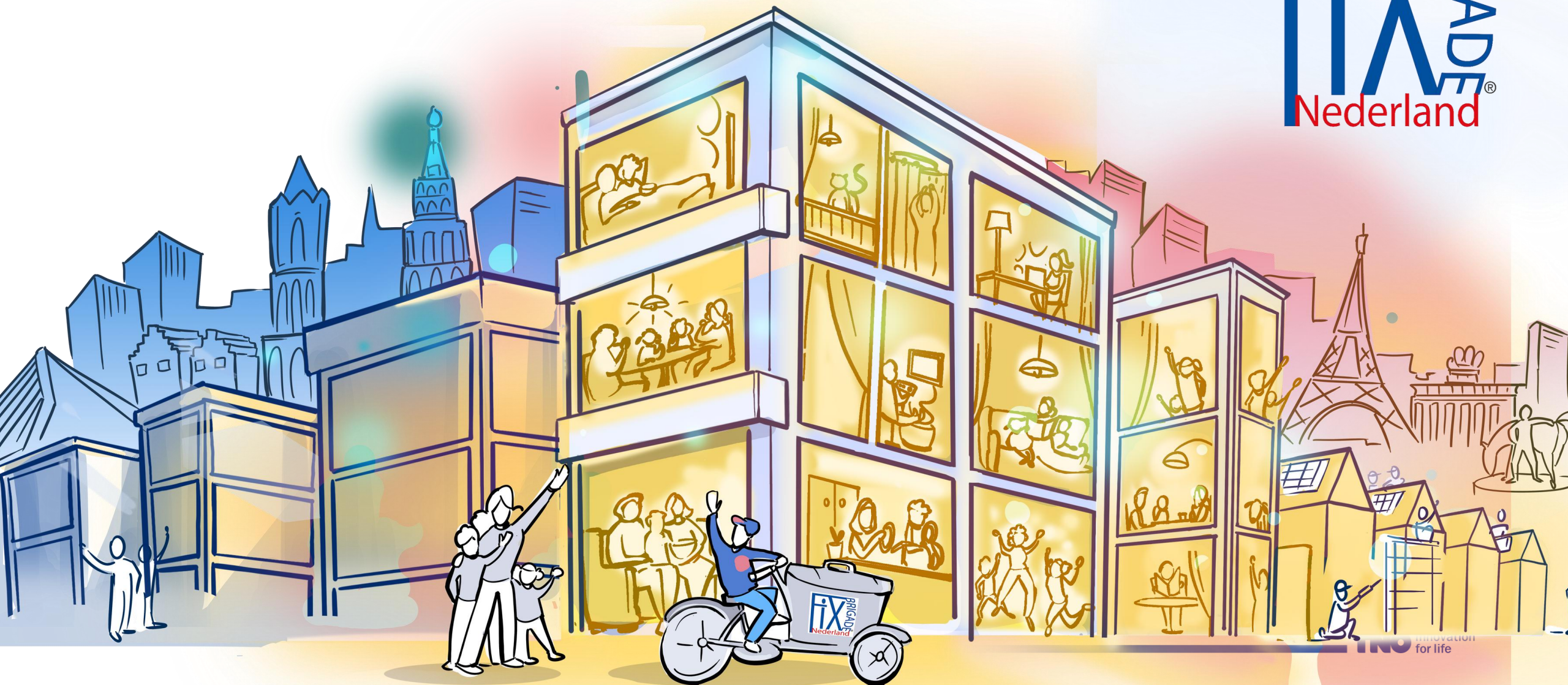
Nieuwe route: Warmtegemeenschap in de WCW

Groot system: via aanwijzing

Klein system: via ontheffing

Maak kennis met

Even voorstellen

Bas Ruis

Directeur-bestuurder

Carmen Luke

Regiocoördinator Noord Holland &
Coördinator Financiële en Juridische Ondersteuning

Energiearmoede in Nederland

1 OP DE 14

Huishoudens in Nederland leeft in energiearmoede

Energiearmoede **blijft** een groeiend probleem. Honderdduizenden huishoudens hebben te maken met een energierekening die moeilijk te betalen is, en dat aantal blijft stijgen. **Daarom blijven wij in actie komen!**

De FIXbrigade **aanpak** is in 2018 ontstaan vanuit het buurtinitiatief Jungle Amsterdam. Ze zagen buurtbewoners met een laag inkomen concrete hulp nodig hadden om hun energierekening te verlagen. Niet praten, maar **aanpakken** met gereedschap in de hand.

Hier is FIXbrigade Amsterdam ontstaan. Vandaag de dag groeit onze beweging en zijn we vanuit FIXbrigade Nederland actief door heel Nederland om gemeentes en buurtinitiatieven de geleerde lessen mee te geven in de aanpak van energiearmoede. Er is al een **community** ontstaan van ongeveer 30 FIXbrigades.

Onze missie blijft glashelder; **Niemand meer in de kou!**

Wat doet een fixbrigade?

Energiearmoede bestrijding

- **Armoede verzachting** door de **energierekening** van mensen met een smalle beurs te **verlagen**.
- Een FIXbrigade is **effectief** in het **bereiken** van de **meest kwetsbare huishoudens**.

Toegang arbeidsmarkt

- Een FIXbrigade leidt **mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt** op.
- Een FIXbrigade **vergroot kansen** op de arbeidsmarkt.
- Een FIXbrigade **draagt** bij aan arbeidskrachten binnen de **energietransitie**.

Verduurzaming

- Een FIXbrigade **vermindert energiebehoefte** bij bewoners.
- Een FIXbrigade **vermindert CO2 uitstoot**

fixbrigade amsterdam

Herkend en erkend: FIXbrigade Amsterdam al jaren in actie en verleent diensten aan Amsterdammers die dit het hardst nodig hebben.

Met een [Duurzame Dinsdag prijs](#) en visite van koningin Máxima in de Dapperbuurt..

MAAR TOCH:

Eind 2023 krijgen ze het nieuws: aanbesteding verloren en tientallen fixers van de FIXbrigade (omgeschoolde werklozen) dreigen op straat te belanden omdat ze niet 'goedkoop' genoeg zijn.

Plus

De Amsterdamse FIXbrigade maakt huizen tochtvrij: 'de keuken waait het zo naar de woonkamer'

De Amsterdamse FIXbrigade, die huizen van m tochtdicht maakt, krijgt nu ook navolging in and gemeentes. In de Oosterparkbuurt laten ze zien moet: 'Dit gaat heel veel schelen.'

Plus Nieuws

Toekomst onzeker voor geroemde Fixbrigade, die aanbesteding gemeente Amsterdam verliest

De veelgeprezen Fixbrigade, die slecht geïsoleerde woningen aanpakt en daarom in heel wat steden wordt gekopieerd, valt in eigen stad buiten de boot. Andere partijen hebben de aanbesteding van de gemeente Amsterdam gewonnen om duizenden woningen energiezuiniger te maken.

'giebespaarservice' van neente Amsterdam: goed om, maar niet altijd lig

anden tijd heeft de gemeente bij 15.000 ns ledlampen, tochtstrips en/of een varende douchekop geïnstalleerd. Daarmee ouder Pels voor op de eigen ambities. Maar de , die ook tochtige woningen aanpakt, treft soms wel 'prutswerk' aan.

Tijdlijn start, opschaling en aanbesteding

- **2018:** FIXbrigade start als project
- **Mei 2022 (tot 31-12-'23):** FIXbrigade ontvangt Efro- subsidie
 - Opschalen en Professionaliseren, van 10 vrijwilligers naar een organisatie van 75 mensen binnen 12 maanden. (30 betaald, 30 stage, 15 vrijwilligers)
- **Mei 2023:** Voor vervolg verplicht mee in aanbesteding, maandenlang gesprekken. Percelen verdeling en inzetten op status “Sociale Firma”, “het komt goed”
- **5 December 2023:** Belletje wethouder, helaas...
 - Complete communicatie stop, want verloren, geen plan B
- **2024:** Op eigen kracht door, grote krimp
- **2025:** Mini-herstart in Amsterdam Noord

Ervaringen met de aanbesteding

- **Vorbereiding:** FIXbrigade in coalitieakkoord, coalitie lokale partijen, protest, consultatie rondes
- **Veel losse eindjes:** wethouder en ambtenaren steggelen, geen alternatieve routes verkend buiten aanbesteding
- **Veel welwillendheid:** zware technische eisen eruit, percelen indeling, sociale firma
 - Immers, als sociaal initiatief hebben/hadden we niet de deskundigheid in-house om professioneel op aanbestedingen in te schrijven
- **Niet doorgepakt:** de inkoper beoordeelt anders, juridisch traject, klinisch
- Na uitslag geen communicatie meer mogelijk, tenzij juridisch traject (alleen maar verliezers).

(On)gevraagd advies 1:

Ireen Boon van Trias Politica gaf gemeente Amsterdam [ongevraagd advies](#), waaronder:

Bied extra ondersteuning aan initiatieven om een gelijk speelveld te creëren tegenover ervaren marktspelers die gespecialiseerd zijn in aanbestedingen.

- Dit helpt hen beter voorbereid aan een aanbesteding te beginnen
- Initiatieven kunnen zich focussen op hun kracht: **uitvoering en bereiken**

(On)gevraagd advies 2:

Materiaal en Uitvoering Uitgesplitst

- Inkoopmaterialen kunnen apart in de markt gezet worden
 - Lagere administratieve last
 - Beter functionerende markt
- Dan kunnen sociale initiatieven richten op hetgeen waar ze goed in zijn: huishoudens bereiken
 - Focus op kerncompetenties
 - Uitvoering heeft een sociaal-maatschappelijk karakter

(On)gevraagd advies 3:

Gebruik duidelijke definities!

- Verschillen tussen de NL en EU-definitie van sociale ondernemingen, en sociale firma
 - SO NL: maatschappelijk doel, geen aparte rechtsvorm
 - SO EU: breder, incl coöperaties en stichtingen
 - SF: gericht op werkgelegenheid, geen wettelijke erkenning of specifieke rechtsvorm
- Voorbehouden opdracht: veel specifiek
- Voorkomen van juridische obstakels, zoals in Amsterdam gebeurde

Lichtpuntjes in de Aanbesteding:

Kleinere Percelen

- Opdeling in kleinere percelen** vergroot de toegankelijkheid voor (kleinere) sociale initiatieven.
- Lokale initiatieven krijgen een **eerlijke kans** om in te schrijven en hun wijkgerichte aanpak te benutten.
- Beter aansluiting bij de **specifieke behoeften** en dynamiek van verschillende buurten.

Focus op lokale verankering

- 25% weging voor lokale verankering** in de gunningscriteria.
- Geeft een voordeel aan initiatieven die al **actief zijn in wijken en gemeenschappen**.
- Erkenning van de kracht van sociale initiatieven: **vertrouwen, bereik en impact in de buurt**.
- Zorgt ervoor dat partijen met **diepgewortelde kennis van de doelgroep** een eerlijke kans krijgen
Wat belangrijk is omdat effectieve energiehulp gekenmerkt wordt door een lokale aanpak ([TNO](#))

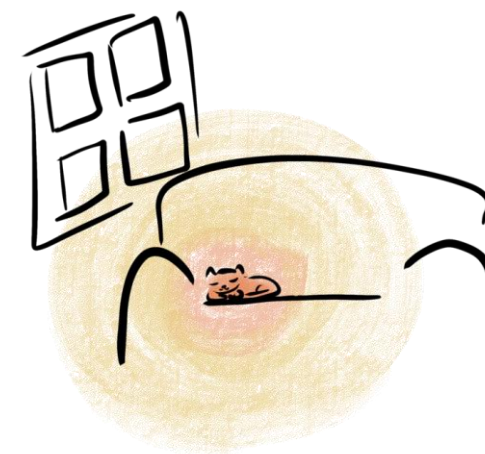
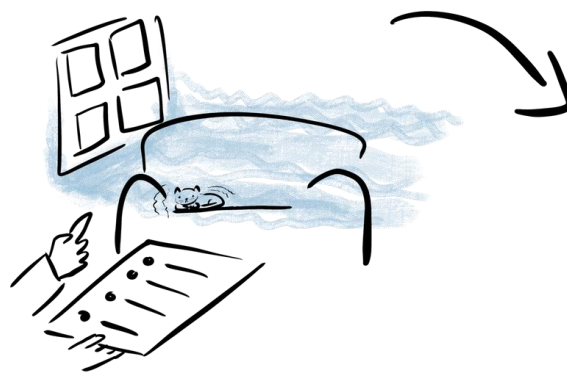

Maatschappelijke Meerwaarde & Werkgelegenheid

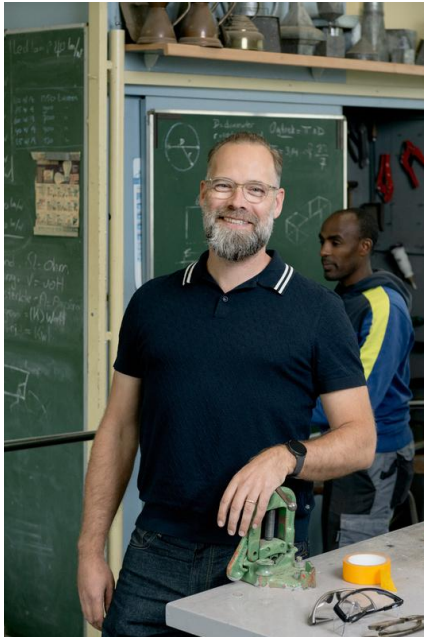
- Gemeente stimuleert **arbeidsmarkttoeleiding** door focus op werkgelegenheid voor kansarmen.
- Opleiding van personeel op **instapniveau in de duurzaamheidssector** biedt structurele kansen.
- Sluit perfect aan bij sociale initiatieven die niet alleen energiebesparing, maar ook **sociale impact** nastreven.

Zo laten we niemand meer
in de kou!

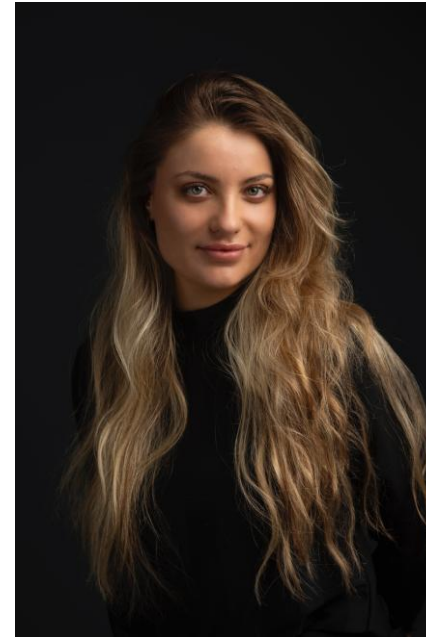

Dank voor jullie aandacht!

Bas Ruis

Directeur-bestuurder

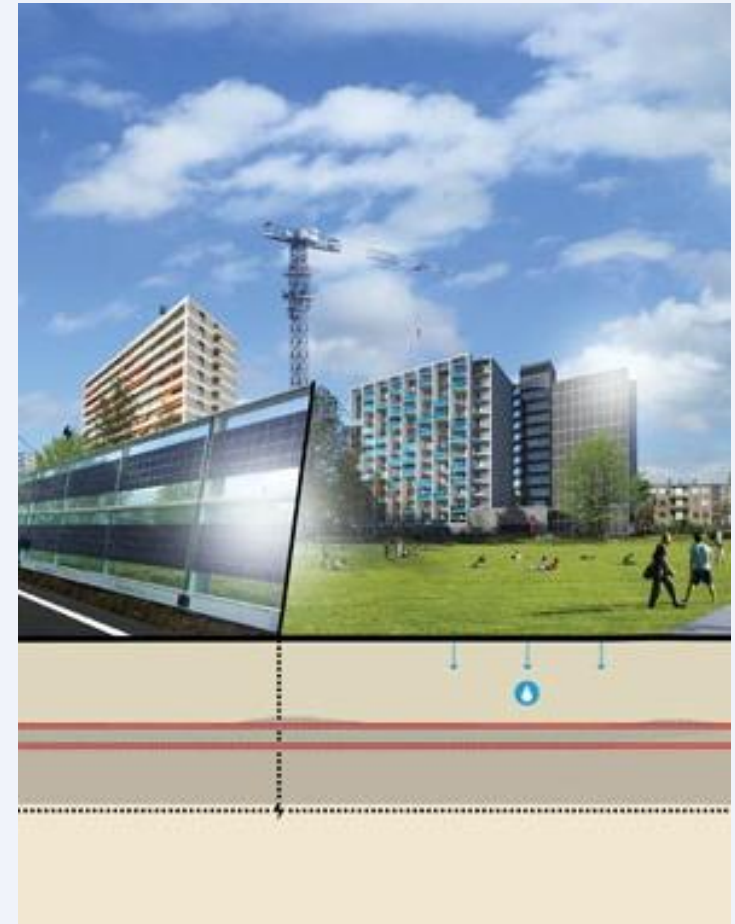

Carmen Luke

Regiocoördinator Noord Holland &
Coördinator Financiële en Juridische Ondersteuning

Vragen/ discussie

- Met welke routes hebben jullie ervaring?
- Wat zijn de belangrijkste lessen uit de praktijk?
- Hoe kunnen we de bestaande routes verbeteren?
- Kunnen we met de huidige routes (juridisch kader) gemeenschappen voldoende ondersteunen om hun rol te pakken op het gebied van energie en andere transities?

Theme name

Place text here

**Dank voor uw
aandacht**